

Advies

**Algemene Raad i.s.m. de Sectorraad
Sociaal-Cultureel Werk, de Sectorraad
Kunsten en Erfgoed en de Vlaamse
Sportraad
6 juli 2023**

Advies over het ontwerpbesluit bij het decreet digitale transformatie van de cultuursector

---

De SARC werd op 13 juni 2023 door Vlaams minister van Cultuur Jan Jambon om advies gevraagd over voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet tot structurele subsidiëring van kernorganisaties om de digitale transformatie van de cultuursector aan te sturen. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed heeft de adviesvraag besproken tijdens de zitting van 27 juni en de adviesvraag is via een schriftelijke procedure behandeld door de Algemene Raad, de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, de Sectorraad Kunsten en Erfgoed en de Vlaamse Sportraad.

CONTEXT

Voorliggend ontwerpbesluit geeft uitvoering aan het decreet tot structurele subsidiëring van kernorganisaties om de digitale transformatie van de cultuursector aan te sturen.

Met de kernorganisaties meemoo, publiq en Cultuurconnect zullen op basis van meerjarenplannen beheersovereenkomsten afgesloten worden. Deze beheersovereenkomsten omvatten twee luiken: (1) Een vast gedeelte omvat de bestaande dienstverlening, zowel binnen de cultuursector als voor andere beleidsvelden. Deze wordt gecontinueerd. (2) Een variabel gedeelte omvat een

nieuwe basisinfrastructuur en dienstverlening door middel van ontwikkelingsprojecten. Dat gedeelte wordt toegewezen aan investeringen en projecten die in de gezamenlijke visienota kaderen. Dit variabel gedeelte wordt aan de hand van addenda aangevuld.

ADVIES

De SARC bracht eerder advies¹ uit bij de visienota 'een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden', en het daaropvolgende voorontwerp van decreet² tot structurele subsidiëring van kernorganisaties m.b.t. het aansturen van de digitale transformatie van de cultuursector.

De SARC benadrukt hierbij nogmaals het belang van afstemming van de programmering met de relevante partners, in het bijzonder de (sectorale) steunpunten. Ook de mate waarin synergie gecreëerd wordt met andere beleidsvelden en -niveaus verdient de nodige aandacht en moet duidelijk en concreet zichtbaar zijn in de programmering.

De memorie bij het decreet vermeldt betrokkenheid van de SARC bij de verdere uitrol van de digitale transformatie. Dit behelst volgens de raad minstens rapportering over de tussentijdse evaluatie met het oog op bijsturing en waar mogelijk versterking.

Digitale transformatie veronderstelt het doorlopen van een belangrijk proces van verandering in alle geledingen van de cultuursector, zowel op een systemisch niveau als op het niveau van de organisatie. Het gaat ook over het voorzien van de nodige infrastructuur/hard ware als het inzetten op soft skills. De SARC vindt het positief dat het 'decreet kernorganisaties digitale transformatie' de werking van drie organisaties (meemoo, publiq, Cultuurconnect) wil aligneren. In het uitvoeringbesluit worden er bepalingen gekoppeld aan de werking van de drie afzonderlijke organisaties, maar

---

¹ SARC, Advies over de visienota 'naar een slagkrachtige cultuursector in digitale tijden', 28 oktober 2022, https://www.vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2022-10/20221028_advies_visienota_digitale_transformatie.pdf

² SARC, Advies over het voorontwerp van decreet tot structurele subsidiëring van kernorganisaties m.b.t. het aansturen van de digitale transformatie van de cultuursector, 19 januari 2023, [file:///C:/Users/lemierli/Downloads/20230119_sarc_advies_decreet_kernorganisaties_digitale_transformatie%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/lemierli/Downloads/20230119_sarc_advies_decreet_kernorganisaties_digitale_transformatie%20(3).pdf)

bepalingen rond hoe de interne samenwerking en afstemming onder de drie organisaties verlopen ontbreken. De SARC stelt dan ook voor dat bij Artikel 3 er nog een 4de punt wordt toegevoegd die de interne samenwerking en afstemming tussen de drie organisaties beschrijft als een essentieel onderdeel dat in de respectievelijke meerjarenplannen aan bod dient te komen.

Artikel 5 beschrijft hoe de beoordeling van de meerjarenplannen dient te gebeuren. Het Departement CJM kan hierbij 'alle initiatieven nemen die het nodig acht om deze beoordeling uit te voeren'. De SARC vraagt om in het uitvoeringsbesluit toch een duidelijke procedure op te nemen, die afgestemd is op de procedures die voorzien worden voor steunpunten in de sectordecreten. Het werken met een beoordelingscommissie, op basis van een diverse samenstelling en met competenties die ook de culturele sector overschrijden, is volgens de SARC ook hier aangewezen en opportuun.

De SARC mist in het luik 'Afdeling 1. Toekenning van de werkingssubsidie' ook een artikel dat gewijd is aan de samenstelling van de beheersstructuren van de verschillende kernorganisaties digitale transformatie. De SARC pleit ervoor dat er voldoende afstemming en vertegenwoordiging is vanuit de verschillende subsectoren waarvoor de kernorganisaties een dienstverlening ontwikkelen. De voorwaarden rond samenstelling en profielen kunnen best opgenomen worden via een extra artikel in Afdeling 1.

De drie kernorganisaties krijgen niet enkel het mandaat en de middelen; ze zitten ook mee in de cockpit voor visieontwikkeling van het beleid. Het Departement CJM krijgt een centrale rol en een grote autonomie, ook bij de toekenning van de variabele subsidies nodig voor ontwikkelingsprojecten (Artikel 1.4°). Er is ook een grote beleidsruimte voorzien voor de minister (Artikel 12). De SARC merkt op dat de sector zelf niet vertegenwoordigd is, noch in de bestuursorganen van de kernorganisaties, noch in de beoordeling van de meerjarenplannen.

De kwaliteit van de dienstverlening en de inhoud van meerjarenplannen kunnen op die manier niet vanuit de sector beoordeeld worden. De SARC wil nadrukkelijk wijzen op het belang van dialoog, samenwerking en kruisbestuiving met het werkveld. Daarnaast herhaalt de SARC zijn opmerking

in het kader van goed bestuur over het belang van het onafhankelijk opereren van alle bestuurders en beoordelaars.³

De opschaling die door deze hele operatie wordt opgezocht mag niet in de weg staan van het feit dat de digitale kernorganisaties ook sectorspecifieke tools moeten kunnen ontwikkelen en ondersteuning moeten kunnen geven bij de implementatie ervan: dienstverlening en “toolkits” op maat zijn noodzakelijke voorwaarden om de digitale transformatie succesvol te maken. Bij de ontwikkeling van de nieuwe basisinfrastructuur en de hieraan gekoppelde ontwikkelingsprojecten moet er voldoende aandacht blijven voor sectorspecifieke noden en de verschillende snelheden. De SARC wil daarbij bepleiten dat de projectsubsidies rond de digitale inhaalbeweging voorbij de relance-maatregelen worden getrokken en extra zuurstof blijven geven voor een bottom-up digitale transformatie voor organisaties in de sector. Digitale transformatie kan enkel effectief gerealiseerd worden met voldoende bottom-up kennisdeling vanuit de sector.

De sector heeft middelen nodig om de nieuwe basisinfrastructuur die door de kernspelers zal worden ontwikkeld in te bedden en te verankeren in de eigen organisaties. Dit kan echter niet enkel projectmatig worden georganiseerd. Nu gebeurt de (digitale) expertiseopbouw van de sector veelal projectmatig, waardoor de opgedane expertise niet altijd in de sector kan worden verankerd. Het is belangrijk dat expertiseopbouw tussen de kernspelers en partners in de sector iteratief verloopt en dat hierbij kennisdeling, inclusiviteit en wederkerigheid voorop staan.

Artikel 10 vermeldt enkel kwantitatieve beoordelingscriteria. De SARC acht een periodieke bevraging van gebruikers op basis van kwalitatieve criteria, waaronder tevredenheid en gebruiksgemak een nuttige aanvulling zou zijn.

De SARC wil er op wijzen dat veel zal afhangen van de overkoepelende visie, de middelen en een goede begeleiding en monitoring die deze organisaties én de brede sector zullen ontvangen tijdens de volgende beleidsperiode om daadwerkelijk te kunnen inzetten op digitale transformatie. Als enkel de drie grote organisaties waarvan sprake zullen versterkt worden, is dat nog geen

---

³ SARC, Advies over goed bestuur, 16 juli 2021, https://www.vlaanderen.be/sarc/sites/sarc/files/2021-07/advies_goed_bestuur_16072021.pdf

garantie voor een succesvolle implementatie door de organisaties in de diverse sectoren. Ook zij moeten versterkt worden om dit digitale ecosysteem te doen werken. Bovendien vergt de digitale transformatie immers het verwerven van nieuwe of bijkomende competenties (de soft skills) die een enorme leercurve vereisen en hiervoor zijn ook voldoende investeringen in de reguliere financiering noodzakelijk.

Digitalisering is een proces dat steeds gekaderd is in een internationale context. Het is dus belangrijk om steeds goed de aansluiting te vinden bij internationale ontwikkelingen, onderzoek (in het kader van bijvoorbeeld Horizon) en Europese regelgeving. De opvolging, kennisdeling en de impact hiervan op de sectoren dienen ook door één van de betrokken sectororganisaties opgenomen te worden.

Namens de Algemene Raad,
Annick Schramme, algemeen voorzitter
Bart Dierick, algemeen secretaris

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,
Frie De Greef, voorzitter
Dirk Verbist, ondervoorzitter
Liesbeth Lemiëre, secretaris

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,
Bart Demuyt, voorzitter
Sigrid Bosmans, ondervoorzitter
Stijn De Cauwer, secretaris

Namens de Vlaamse Sportraad,
Astrid Vervaet, voorzitter
Marc Vlogaert, ondervoorzitter
Maarten Koolen, secretaris